

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. Minister: I.K. (Ingrid) van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Betreft: Gezamenlijke reactie Advies Cultuurstelsel 2021-2024 “Cultuur dichtbij, dicht bij cultuur”

Utrecht, 26 april 2019

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Onlangs kwam het rapport “Cultuur dichtbij, dicht bij cultuur” van de Raad voor Cultuur uit. Als brancheverenigingen binnen de podiumkunstensector willen wij op een aantal aspecten uit dat advies graag gezamenlijk optrekken. Elk van de vier verenigingen zal daarnaast afzonderlijk reageren op die onderdelen uit het advies die specifiek raken aan de belangen van de individuele leden.

Wij zijn **blij met:**

- Het pleidooi voor sectorondersteuning specifiek voor de podiumkunsten (beheer en behoud van erfgoed, debat en reflectie);
- Het pleidooi voor een revolverend Fonds (innovatief om gelden uit kansspelbelasting daarvoor in te zetten);
- De erkenning dat ook podiumkunstinstellingen topinstellingen kunnen zijn;
- De versteviging en verbreding van de landelijke basisinfrastructuur;
- De ruimte voor meer herkenning binnen publiek gefinancierde kunst door genreverbreding (met o.a. Urban Arts, Spoken Word en Dance);
- De erkenning van het genre musical als een breed gewaardeerde kunstvorm;
- De erkenning van de noodzaak om als podia en producenten kennis te delen over het publiek, zoals dat nu bijvoorbeeld gebeurt binnen de werkgroep Digitale Infrastructuur Podiumkunsten (DIP) waarbinnen de VSCD, NAPK en VVTP samenwerken;
- De aandacht voor Fair Practice als kernwaarde voor een professionele podiumkunstensector.

Wij houden een collectief **pleidooi voor:**

Digitalisering: De podiumkunstensector heeft veel te winnen bij betere digitale gegevensuitwisseling. Op die manier kunnen de verschillende spelers in de sector meer inzicht verkrijgen in de publieksstromen, en kan een groter en diverser publiek worden bereikt. We willen als brancheorganisaties bovendien stimuleren dat de podia nog actiever gaan communiceren met de bespelers. Alleen op deze manier kan worden gezorgd voor een evenwichtig aanbod verspreid over het land.

We hebben daarom het initiatief genomen tot oprichting van het branche brede dataplatform Digitale Infrastructuur Podiumkunsten (DIP). Dit is een essentiële stap in de verdere professionalisering van de podiumkunstensector. In het advies van de Raad voor Cultuur wordt geadviseerd om ook vanuit het ministerie van OCW bij te dragen aan het welslagen en verder ontwikkelen van deze digitalisering. Wij kunnen niet genoeg benadrukken hoe belangrijk dit specifieke advies is.

Diversiteit: We onderschrijven met de Raad voor Cultuur de noodzaak om alle aspecten van de podiumkunstensector te verbreden en diverser te maken. Herkenning in het getoonde was een leidende conclusie van het onderzoek van de Commissie Ter Horst, dat in 2016 in opdracht van ondergetekenden werd uitgevoerd. In de resultaten van het onderzoek werd bevestigd dat herkenning in het getoonde van wezenlijk belang is in het bereiken van een breder publiek. De door de Raad voorgestelde genreverbreding is daarbij een belangrijk middel. Diversiteit betekent wat ons betreft representatie van alle potentiële publiekstromen in de directe omgeving waarin de producerende of tonende instelling zich bevindt. Daarnaast is publiekswerving vanuit de podia en producenten essentieel om duurzame relaties met nieuwe publieksgroepen in de stad of regio op te bouwen, net als het vergaren van meer kennis over inclusie en het ontwikkelen van toegankelijkheid in de organisaties. We zijn met de Federatie Cultuur de initiatiefnemers van het platform Cultuur en Creatief Inclusief. We zijn het eens met de suggestie van de Raad voor Cultuur om de Code Culturele Diversiteit te actualiseren. Wij willen als brancheorganisaties de Minister graag helpen om het succesvolle, praktisch opgezette peer-to-peerprogramma Theater Inclusief, dat geënt is op toepassing van de Code Culturele Diversiteit, breder te ontsluiten voor onze sector. Praktische hulp bij toepassing van de Code Culturele Diversiteit is onontbeerlijk om daadwerkelijk stappen te zetten op dit vlak. Op die manier zou op dit punt het advies van de Raad voor Cultuur mede vorm kunnen krijgen.

Met je school naar het podium: Wij vinden het als brancheorganisaties positief dat er op school steeds meer aandacht is voor erfgoed, multimedia, beeldende kunst en de historische canon. Maar een belangrijk onderdeel van de kunst- en cultuurerfaring is de theater- en concertbeleving. Wij roepen de Minister op om, naast de ambitie museumbezoek voor scholieren te realiseren, ook te ambiëren dat zij minstens twee keer tijdens hun schoolcarrière een theatervoorstelling of concert bezoeken.

Wij zijn **bezorgd over:**

Te grote hang naar private fondsen: De afgelopen jaren is grote druk komen te staan op de private fondsen. Belangrijke kunstuitingen en educatietrajecten (zoals muziekonderwijs) worden nu voor een voornaam deel uit deze fondsen betaald. We wijzen erop dat een deel van die fondsen in hoog tempo opdrogen. Dat kan voor de middellange termijn een probleem opleveren voor de continuïteit van die kunstuitingen en educatietrajecten. Daarbij drukken de grote projecten die afhankelijk zijn geworden van de private fondsen de kleinschalige projecten weg, waardoor het culturele landschap op termijn ook dreigt te verschromelen. We vragen de Minister de grote afhankelijkheid van publieke instellingen van private fondsen te heroverwegen.

Wij zijn **kritisch over:**

Regionalisering: We onderstrepen het belang van de regio voor de ontsluiting van lokale kennis. Een podium of (stads)gezelschap weet precies welke voorkeuren en opvattingen er leven binnen een regio en vervult hiermee een lokale spilfunctie. Echter, de bestuurlijke en praktische uitvoering op regioprofiel- en provincieniveau is nog beperkt uitgewerkt. Landelijke regie op het Rijkscultuurbeleid blijft hierbij noodzakelijk.

Erfgoedgeld niet alleen naar stenen: Het overdragen van ons Nederlands erfgoed is niet alleen een kwestie van het bewaren van gebouwen en kunstschaten. De grote consensus over het belang van erfgoed moet ook financieel uitstralen naar het 'levend maken' van erfgoed. Toneel, musical, film, en muziek zijn kostbaar maar essentieel in de overdracht van geschiedenis en erfgoed. We vragen de Minister om bestaande hokjes te doorbreken en ook erfgoedmiddelen in te zetten voor het bevorderen van 'levende' cultuuruitingen.

Namens onze leden nodigen wij u van harte uit in gesprek te gaan met ons om u onze standpunten toe te lichten op die delen van het advies waarover wij onze zorgen hebben, en constructief bij te dragen aan de concretisering van onze suggesties.

Gea Zantinge – Voorzitter VSCD

Boris van der Ham – Voorzitter VVTP

Joachim Fleury – Voorzitter NAPK

George Wiegel – Voorzitter VVNO